

Proposition till Hbt-socialdemokraters kongress 2010

Fastställt av förbundsstyrelsen den 14 april 2010.

Hbt-politiskt program

för Hbt-socialdemokrater Sverige

Innehållsförteckning

	Inledning: Varje människas okränkbarhet.....	3
5	En trygg uppväxttid.....	5
	Högre utbildning och relevant forskning.....	7
	Stoppa spridningen av hiv.....	9
	Arbete åt alla och ett mänskligare arbetsliv.....	11
	Vård och omsorg till alla efter behov.....	<u>12</u>
10	En human könskorrigering vård.....	<u>12</u>
	Ett samhälle utan homo- och transfobi.....	<u>14</u>
	Internationell solidaritet.....	<u>15</u>
	Från kärnfamilj till stjärnfamilj.....	<u>16</u>
	Att själv få bestämma sitt kön.....	18
15	Det civila samhället tillhör oss alla.....	19

Inledning: Varje människas okränkbarhet

Vår värdegrund

Vår värdegrund tar sin utgångspunkt i den demokratiska socialismen. Samhället genomsyras av olika normer som talar om hur man bör agera eller hur man bör vara. Normerna är en viktig och sammanhållande del av samhällets sociala strukturer. Men de ska inte begränsa människans livsutrymme. Heteronormativiteten är påfallande och bygger på tanken att människor har det kön de ser ut att ha och att det endast finns två kön, man och kvinna, som lever i heterosexuella parrelationer. Hela samhället är format utifrån heteronormativiteten och den uppfattas som det enda naturliga, eftersträvansvärda sättet att leva. Den är grund för många fördomar mot och diskriminering av människor som överskrider gränserna för dessa föreställningar. Mångfald och respekt för olika sätt att leva, att uttrycka sin person och verka ska utgöra de grundläggande värderingarna i samhället och ska gälla var och en av oss – i livets alla skeenden.

Så definierar vi

Bisexualitet, heterosexualitet och homosexualitet är sexuella läggningar. Sexuell läggning beskriver om en person blir förälskad i eller attraherad av tjejer, killar eller både tjejer och killar. En sexuell läggning består av olika komponenter och kan i en modell förklaras som bestående av begreppen praktik, identitet och preferens. Dessa tre komponenter tillsammans utgör den sexuella läggningen.

Sexuell läggning och sexuell identitet är komplext och har många dimensioner. En person kan identifiera sig själv som heterosexuell även om den sexuella praktiken är homosexuell. Det är därför inte alltid lätt att bara använda uttryck som homosexualitet, bisexualitet eller heterosexualitet för att beskriva en persons sexuella läggning. Den sexuella läggningen och den sexuella praktiken är två olika saker och båda kan vara föränderliga över tid. Vi anser att var och en själv äger rätten att själv definiera sin sexuella identitet och att den ska respekteras av omgivningen, oavsett hur den kommer till uttryck. Det finns inga skäl för samhället att ha moraliska synpunkter på vuxna personers frivilliga sexuella relationer. I frivilliga relationer är det den som deltar som bäst kan bedöma om relationen är värdefull för den personen.

Kön är mer komplext än vad den traditionella könsnormen anger. Kön består av flera faktorer där biologiskt, socialt, juridiskt och självupplevt kön är exempel på sådana. Tvärtemot vad som slås fast av heteronormen behöver samtliga dessa faktorer inte uppvisa samma kön eller ens vara entydigt kvinnliga eller manliga hos en person. Personer vars olika könsfaktorer inte stämmer överens, och de som inte definierar sig som entydigt män eller kvinnor, kallas ofta transpersoner. Med könsuttryck menar vi hur vi väljer att uttrycka vårt biologiska, sociala och självupplevda könstillhörighet.

Vi anser att varje individ ska ha rätt att själv definiera sin könsidentitet samt att alla mogna personer¹ ska ha rätt att definiera sitt juridiska kön. Det måste stå var och en fritt att uttrycka

¹ Vid 18 års ålder blir man myndig och får diverse rättigheter av staten. Redan dessförinnan får man rättigheter. Vissa är knutna till fasta åldersgränser, t.ex. rätten att ha sex vid 15 års ålder. Andra har av lagstiftaren knutits till stigande mognad, t.ex. rätten att bestämma vilken boförälder man ska ha efter skilsmässa.

sitt kön efter eget val. Och det måste vara möjligt för var och en att själv få välja sitt namn. Så är det inte idag.

Maktordningar

5 I det heteronormativa samhället har mannen och det maskulina en överordnad position och kvinnan och det feminina en underordnad. Det tycker vi är fel och det vill vi göra något åt. Med ett feministiskt perspektiv synliggör vi rådande patriarkala strukturer, genusystem och normer, ifrågasätter dem och agerar för att bryta dessa strukturer. Det är så vi skapar ett mer rättvist, fördomsfritt och inkluderande samhälle.

10

Sverige är ett klassamhälle. Många traditionella klass- och könsskillnader lever kvar när det gäller inkomster, utbildningsnivå, hälsa, social trygghet, makt och inflytande i samhället och arbetslivet. Även om de grundläggande orättvisorna utgår från det traditionella klass- och könsbegreppet, finns det också en tydlig strukturell diskriminering beroende på om man bor i glesbygd eller storstad, etnisk bakgrund, funktionshinder, ålder, religionstillhörighet eller trosuppfattning, sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck.

15

Dessa strukturella orättvisor begränsar människors möjligheter att fritt växa och utvecklas och att delta i samhällslivet på lika villkor. Hbt-personers möjlighet att leva sina liv, på samma villkor och med samma förutsättningar som den som tillhör majoritetssamhället påverkas därför inte bara av samhällets normer utan också av klasstillhörighet. Den avgörande skillnaden går mellan dem som disponerar stora kapitaltillgångar och dem som enbart disponerar sin arbetskraft. Men det finns också skillnader som hänförs till den egna och sina föräldrars utbildningsnivå.

20

Sverige är ett sekulariserat land med kristna traditioner. Också detta påverkar de strukturella hierarkierna i samhället liksom varifrån i världen man har sitt ursprung. Hur stora möjligheter en människa har att delta på samma villkor i samhällslivet avgörs också hur tillgängligt samhällslivet är. Människor med funktionsnedsättning får ofta sina möjligheter begränsade på grund av bristande tillgänglighet liksom många diskrimineras på grund av ålder.

25

För oss är arbetet med alla människors lika värde och lika rättigheter själva fundamentet på vilket vi står. Det är ur den övertygelsen all vår politik tar sin grund. Vi är övertygade om att människors olikheter är en styrka och tillgång för samhället inte som nu, att det betraktas som en belastning.

30

Varje människa är unik – men människovärdet är lika. Varje människa ska ha samma rättigheter och kunna leva sitt liv som en hel människa och mötas av respekt, oavsett vem hon är, hur hon väljer att leva sitt liv och var än hon bor – om det är på landsbygden eller i storstaden, i Sverige, i Europa eller på någon annan plats i världen.

35

En trygg uppväxttid

Alla barn och unga ska mötas med respekt, ha lika möjligheter och känna trygghet oavsett familjebakgrund och föräldrarnas sexuella läggning eller könsidentitet/könsuttryck.

- 5 Även den egna identiteten ska mötas med kunskap och respekt. Unga hbt-personer behöver bli bekräftade och ges möjligheter att utvecklas som andra ungdomar. Så är det inte idag

10 De allra flesta barn, ungdomar och vuxna utsätts för den stereotypa och begränsande heteronormen. Detta påverkar såväl vuxna som barn. Som flicka förväntas man göra och bete sig på ett visst sätt och som pojke på ett annat. Barnet fostras in den traditionella könsrollen med ett traditionellt könsuttryck och utifrån föreställningen att barnet växer upp som heterosexuell – av såväl föräldrar som samhället. Som barn förmodas man växa upp med heterosexuella föräldrar som en heterosexuell person.

15 Alla barn bör ha samma trygghet, samma möjlighet och möta samma respekt oavsett vilken familjebakgrund barnet har. Om barnets föräldrar eller barnet självt är hetero-, homo-, bisexuell eller transperson ska detta inte ha en negativ inverkan för barnet under uppväxten. Samhället måste ta ansvar för att fördomar mot familjebildningar som avviker från kärnfamiljer måste motverkas. Det är viktigt att hela samhället visar respekt för barns och
20 ungdomars personliga utveckling, inte minst när det gäller kön, könsidentitet, könsuttryck och sexuell läggning.

Ungdomar måste få möta en vardag fylld med respekt, tillit och trygghet från vuxenvärlden då många har det jobbigt med färderna från barn- till vuxenlivet. De ungdomar som upptäcker att de är homo-, bisexuella och/eller transpersoner har dessutom ofta en särskilt jobbig situation,
25 både vad gäller att acceptera sin identitet men också av rädsla för omgivningens reaktioner. Det är därför viktigt att förskolan, skolan, fritidsverksamheter och de vårdmottagningar som vänder sig till unga har såväl kompetens som förmåga att hantera unga hbt-personers situation liksom att det finns goda hbt-förebilder.

30 Vi anser att alla barn och ungdomar har rätt att, redan från förskolan och sedan under hela resterande skoltiden, få relevant information om olika sexuella läggningar, könsuttryck och sätt att förhålla sig till könsidentitet. Alla anställda i skolan måste därför ha hbt-kompetens. Det är så vi skapar världens bästa skola. Målet är en skola som är fri från fördomar, moralism och okunskap som kränker grundläggande mänskliga rättigheter. Det är därför orimligt att
35 tillåta skolor på konfessionell grund. Alla elever ska ha rätt till sex- och samlevnadsundervisning och läromedel ska ge god kunskap och insikt om hbt-personers situation. Undervisningen i skolan måste tydligare ta upp dessa frågor i syfte att motverka fördomsfulla attityder och främja sexuell hälsa. Ungdomars sexualitet bör bejakas, istället för att moraliseras över och tabubeläggas.

40 Grund- och gymnasieskolan ska tillämpa ett normkritiskt förhållningssätt. I hela utbildningsväsendet ska det finnas ett heltäckande skydd mot diskriminerande behandling av barn, elever och personal. Detta måste också omfatta ett krav på aktiva åtgärder även mot diskriminering av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck och sexuell läggning.

Hbt-socialdemokrater Sverige kräver:

- *Det ska inte vara tillåtet att bedriva skolor på konfessionell grund.*
- *Alla barn och elever ska ha rätt till sex- och samlevnadsundervisning där hbt-perspektivet är inkluderat*
- 5 • *Alla barn och elever ska ha rätt till undervisning om könsnormer och jämställdhet, med ett perspektiv som inkluderar transpersoner.*
- *Samtliga läromedel och all undervisning ska vara fri från fördomar vad gäller hbt-personer.*
- *All personal inom förskola, skolbarnomsorg och skola ska ha hbt-kompetens.*
- 10 • *Varje landsting ska ha minst en ungdomsmottagning med kompetens att hjälpa och stödja homo-, bi- och transungdomar.*

Högre utbildning och relevant forskning

Normbildare

5 Universitet och högskolor spelar en viktig roll för normerna i ett samhälle, både genom att
utgöra en plattform för samhällsdebatt och genom de värderingar och kunskaper som ges till
framtida yrkesverksamma, via deras utbildning. Det är viktigt att lärosätena tar sitt ansvar
som demokratiska mötesplatser för debatt och beaktar även hbt-perspektivet när de planerar
evenemang öppna för allmänheten eller agerar i utbildningspolitiska frågor. Högre utbildning
ska innehålla obligatoriska moment med hbt-kunskap där detta är relevant i det framtida
10 yrket. Särskilt viktigt är detta i utbildningar till yrken inom vård, social service,
utbildning/pedagogik och rättsväsendet.

Universitet och högskolor en arbetsplats för tusentals unga hbt-studenter

15 Sedan 2002 finns en lag om likabehandling av studenter i högskolan. Lagen har två syften.
Dels att främja lika rättigheter för studenter och sökande till högskolan, dels att motverka
diskriminering på grund av religion, etnisk tillhörighet, funktionshinder, religion eller annan
trosuppfattning, könstillhörighet eller sexuell läggning.

20 Den nya diskrimineringslagen främjar lika rättigheter för och förbjuder diskriminering av alla
hbt-studenter. Däremot kräver den inte att transstudenter, utom transsexuella studenter,
omfattas av lärosätets förbyggande arbete mot diskriminering.

25 Det är viktigt att universitet och högskolor inkluderar även transstudenter i det förebyggande
arbetet. Det finns mycket stora skillnader mellan olika lärosäten hur mycket som satsas på
förebyggande jämlikhetsarbete, vilka diskrimineringsgrunder som satsar på och vilka resultat
som uppnås. I dagsläget finns inget bra system för att indexera detta arbete, och studenter kan
därför inte veta om det lärosäte de väljer är bra eller dåliga på att skapa en god studiemiljö ur
ett antidiskrimineringsperspektiv. Ett bra förebyggande jämlikhetsarbete, som leder till att
studenterna får och vågar vara sig själva, omfattar bland annat att undervisande personal,
30 personal vid studenthälsan och studievägledning samt anställda vid studentkårer har hbt-
kompetens.

Nationellt kunskapscenter

35 Forskning kring hbt-personers situation i samhället är i de flesta fall bristfällig. När det gäller
transpersoners situation är den nära nog obefintlig. Inte minst gäller detta historisk forskning.

Dessa brister finns på alla nivåer i samhället, hos allt från vård, skola och omsorg till
näringsliv, beslutsfattare och media, vilket försvårar samhällsinsatser vid problem.
Folkhälsoinstitutets "homosexupdrag" är idag i praktiken avvecklat, utan att det har ersatts
av något motsvarande. Vi menar att ett nationellt kunskapscenter med hbt-inriktning skulle
40 kunna svara mot de behov av kunskap som behövs. Centret skulle fungera som kunskapsbas i
nära samverkan både med forskarvärlden, lärosäten för högre utbildning och hbt-
organisationer. För att beakta den marginaliserade ställning transpersoner som grupp har kan
centret ges i uppdrag att särskilt bevaka transpersoners rättigheter samt initiera och följa upp

forskning om transpersoner.

Hbt-socialdemokrater Sverige kräver:

- 5 • *Lagen om likabehandling i högskolan ska kompletteras med att ingen heller ska kunna bli diskriminerad på grund av sitt könsuttryck eller könsöverskridande identitet.*
- *Högskoleverket ska mäta lärosätenas förebyggande jämlikhetsarbete med samtliga diskrimineringsgrunder och redovisa lärosätenas jämlikhetsindex.*
- *Hbt-kunskap ska ingå som obligatorium i relevanta utbildningar.*
- 10 • *Ett nationellt kunskapscenter för hbt-frågor skapas och får i uppdrag att särskilt bevaka transpersoners rättigheter samt initiera och följa upp forskning om transpersoner.*
- *Mer forskning om hbt-personers livssituation – historiskt, nutida och framtida – ska stimuleras och initieras.*

Stoppa spridningen av hiv

5 Sverige har en av de mest repressiva lagstiftningarna i världen som rör personer med hiv. För detta har Sverige kritiserats internationellt. Inte nog med att lagstiftningen gör rättsläget osäkert för den som bär på hiv-viruset, den är också kontraproduktiv ur ett preventionsperspektiv.

10 För det första är det informationsplikten. Den som bär på hiv-viruset måste enligt lagen informera sin sexpartner om detta även om man enbart praktiserar säkrare sex. Det fulla ansvaret ligger på den som är hivpositiv medan den som är hiv-negativ eller inte vet om sin hivstatus inte har något ansvar. Majoriteten av de som blir smittade med hiv blir det av någon som inte själv vet om att han eller hon bär på hiv-viruset.

15 För det andra är det den godtycklighet med vilken smittskyddsläkaren kan döma en person som bär på hivviruset till tvångsvård på i princip obegränsad tid om han eller hon inte följer smittskyddsläkarens förhållningsregler. Det är framförallt denna del som föranlett kritiken mot Sverige.

20 Informationsplikten invagar många i en falsk trygghet. Så länge den man har sex med inte säger något om att han eller hon är hivpositiv förmodas personen vara hivnegativ. Nysmittade är som mest smittsamma och då känner man ofta inte till sin hiv-status. Informationsplikten är därför såväl verkningslös som kontraproduktiv. Det måste anses vara i alla inblandade sexpartners intresse att skydda sig och tillämpa säkrare sex – både för sin egen och för andras skull. Vi menar därför att informationsplikten ska avskaffas.

25 Den som har hiv och som inte informerar sin sexpartner, eller inte följer smittskyddsläkarens förhållningsregler, kan bli dömd till tvångsvård på i princip hur lång tid som helst. Denna del av smittskyddslagen har dessutom visat sig vara en ren klasslag då den i praktiken bara tillämpats på invandrare, prostituerade och missbrukare. Detta är förkastligt och ovärdigt ett civiliserat samhälle som påstår sig respektera de mänskliga rättigheterna. Den som medvetet sprider smittan vidare begår en brottslig handling och ska dömas i enlighet med gällande rätt.²

30 På den internationella arenan hävdar Sverige ofta att de mänskliga rättigheterna ska respekteras och att hiv och aids ska bekämpas med information, sexualundervisning och genom att stärka kvinnors ställning i samhället. Tyvärr återspeglas inte denna ambition vad det gäller den nationella lagstiftningen på detta område.

35 Sverige var länge ett föredöme vad gäller det preventiva arbetet. Vi lyckades i början av 1990-talet praktiskt tagit minska den inhemska spridningen av hiv till nästan ingenting, genom framförallt ett aktivt och innovativt preventionsarbete. Detta skedde överallt – i skolor, på träffställen där män som har sex med män träffas, ute bland missbrukare och på många andra ställen. Nu har resurserna till detta kraftigt skurits ned och vi ser konsekvenserna. I dag sker en ökning av nysmittan, inte minst gäller detta män som har sex med män. Det behövs mer pengar till metodutveckling och handlingsinriktade preventionsåtgärder för att åter kunna minska antalet nysmittade i Sverige. Framförallt bland yngre män som har sex med män.

40

² I Sverige har dömts för grov misshandel, misshandel och framkallande av sjukdom.

Vad som också är viktigt är att oavsett var i landet man bor ska man ha rätt att testa sig för hiv utan kostnad och att kunna göra det anonymt. Så ska det vara idag, men landstingen tillämpar denna rättighet högst godtyckligt och det är inte acceptabelt.

5 Det finns länder som vägrar den som har hiv att komma in i landet, vare sig det rör sig tillfälligtvis som turist eller om det är av mer långvarig karaktär. Vi menar att detta är diskriminerande och är något som Sverige i alla bilaterala kontakter då det är relevant ska ta upp till diskussion. Detsamma gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). Särskilt viktigt är detta då Sverige går in som biståndsgivare i olika biståndsprojekt. Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter gäller alla människors samlevnad, relationer och 10 livskvalitet. Det täcker hela livscykeln. Det handlar om alla människors rätt att bestämma över sin egen kropp och sexualitet, om tillgång till kunskap och rådgivning om sexualitet och reproduktion, skydd mot hiv och andra överförbara könssjukdomar och tillgång till preventivmedel.

15 ***Hbt-socialdemokrater Sverige kräver:***

- *Ett aktivt arbete för att minska stigmatiseringen av hiv-positiva.*
- *Smittskyddslagen måste ses över och förändras så att informationsplikten tas bort.*
- *Möjligheten att spärra in hiv-positiva för tvångsvård på i princip obestämd tid ska avskaffas.*
- 20 • *Mer pengar till hiv-preventiva insatser och utveckling av nya preventionsmetoder.*
- *Sverige ska agera för att förmå länder som nekar hivpositiva inresa att ändra sina regler.*
- *Sverige ska belysa frågan om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.*

Arbete åt alla och ett mänskligare arbetsliv

5 Arbete är en central del av människors liv. En vuxen heltidsarbetande människa tillbringar en tredjedel av sin vakna tid på arbetet. Hur arbetslivet är utformat är därför en viktig politisk fråga. I dag saknas möjligheter för alla homo- och bisexuella samt transpersoner att delta i arbetslivet på samma villkor som andra arbetstagare. Orsaken till denna diskriminering och orsaken till kollegors nedsättande attityder och kränkande behandling är oftast fördomar och okunskap.

10 Sveriges arbetsmarknad är en del av den gemensamma europeiska arbetsmarknaden. I grunden har vi i EU därför samma krav i alla medlemsstater på att staten och arbetsgivare att förhindra diskriminering av hbt-personer.

I Sverige är arbetsgivare skyldiga att aktivt förebygga diskriminering med hänvisning till kön, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning. Det förebyggande arbetet ska ske i samverkan med de anställda, vanligtvis tillsammans med fackliga representanter. Det saknas däremot rättsliga krav att arbetsgivare ska arbeta förebyggande för att förhindra diskriminering med hänvisning till sexuell läggning, funktionshinder, ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck.

20 Alla hbt-personer ska ha samma möjligheter som andra att arbeta. För att det ska bli verklighet krävs medvetna insatser för att motarbeta fördomar, okunskap och hbt-fientlighet. Som stöd för dessa insatser behövs en lagstiftning som ger ett heltäckande skydd och samma skyddsnivå som övriga diskrimineringsgrunder. Såväl arbetsgivare som fackliga organisationer ska ha skyldighet att säkra de anställdas rätt till lika behandling och frånvaro av diskriminering. Detsamma gäller inom Försvarsmakten, oavsett om man är frivillig, värnpliktig eller anställd.

Reglerna på arbetslivets område ska ta hänsyn till att arbetstagare och deras familjer flyttar mellan länder. Ett starkt internationellt regelverk för arbetstagares rätt till likabehandling och skydd mot diskriminering är nödvändigt.

30 Staten, regionerna/landstingen och kommunerna gör ständigt upphandlingar av varor och tjänster från externa leverantörer. Det kan handla om värden från några tiotusentals kronor till flera miljarder kronor. Den offentliga sektorn har ett särskilt ansvar att föregå med gott exempel vad gäller åtgärder mot diskriminering i arbetslivet och vi menar att det offentliga ska ställa krav på sina leverantörer att de lever upp till samma krav.

Hbt-socialdemokrater Sverige kräver:

- 35 • *Arbetsgivare ska vara skyldiga att aktivt förhindra diskriminering av med hänvisning till sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck*
- *Fackföreningarna bör stärka sin hbt-kompetens och bli bättre på att företräda sina hbt-medlemmar.*
- *Vid offentlig upphandling ska krav om antidiskrimineringsarbete regelmässigt ställas.*
- 40 • *Alla ska ha rätt att bära könskonträra uniformer eller kläder på arbetsplatsen, oavsett juridiskt kön*
- *Sverige agerar för att hela EUs arbetsmarknad ska omfattas av skydd mot diskriminering med hänvisning till sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck.*

Vård och omsorg till alla efter behov

5 Hbt-personers hälsa påverkas av samhällets normer och attityder till sexuell läggning, kön, könsidentitet och könsuttryck. Hbt-personer är en utsatt grupp och är mer exponerade för fysiskt och psykiskt våld, alkohol och droger och har fler självmord än medelsvensken. Ett samhälle med tillåtande och bejakande hållning till människors sexualitet och könsuttryck kan påverka hbt-personers hälsa positivt.

Hbt-personers livsvillkor behöver undersökas för att samhället ska kunna vidta nödvändiga åtgärder för att höja livskvalitén för hbt-personer, fysiskt och psykiskt.

10 Mottagare av vård och omsorg ska bemötas med respekt och professionalism. Som mottagare av dessa typer av samhällstjänster har man ofta en beroende och underordnad ställning. För att uppnå korrekt och adekvat behandling behöver anställda i hälso- och sjukvården och barn- och äldreomsorgen öka sin kunskap om hbt-personers livssituation. God vård och omsorg kräver med andra ord hbt-kompetens hos de som möter patienter, klienter och kunder.

15 I den socialdemokratiska synen på vård ingår också ett bra boende och omhändertagande om personer som av olika skäl behöver omsorgsboende. Det är viktigt att både äldreomsorg och olika stödboenden för personer med funktionsnedsättningar har ett gott bemötande och medicinsk kompetens nog för att även hbt-personer ska få lika goda omsorg som andra. Det kan ske integrerat eller i särskilda boenden med hbt-profil eller genom att hemtjänstpersonal och personliga assistenter har hbt-kompetens. Oavsett omsorgsform är det viktigt att
20 personalen har kunskap om hbt-frågor.

Frågan om blodgivning för gruppen män som har sex med män (msm) har varit uppe till
25 debatt under många år. Viktigt att slå fast är att blodgivning inte är en rättighet utan en möjlighet. Patientsäkerheten måste vara central när reglerna för blodgivning beslutas. Nuvarande riktlinjer från Socialstyrelsen slår fast att det är förbjudet för msm och för kvinnor som haft sex med en man som haft sex med män att lämna blod, oavsett riskbeteende. Liksom det är förbjudet för sprutnarkomaner och prostituerade att lämna blod. Förbudet är livslångt. Anledningen att msm-gruppen inte tillåts lämna blod är för att smittotrycket (också kallat
30 prevalensen) är mycket högre där än i andra grupper. Vi liksom bland annat tidigare HomO menar dock att reglerna skulle kunna ses över och att istället för ett livslångt förbud införa en karenstid i och med att metoderna att testa blod för antikroppar mot hiv hela tiden förbättras.

När det handlar om organdonation får vem som helst anmäla sig till donationsregistret. I den händelse en donation blir aktuell avgör sjukvården i fall från fall om personen som donerar är
35 lämplig. Bland annat bedöms personens sexuella riskbeteende. En man som haft sex med en man kan bedömas som lämplig om det var längre än 12 månader sedan han var med en man. Medan en man som lever i en monogam homosexuell relation kan bedömas lämplig på en gång.

En human könskorrigering vård

40 Vården för patienter som upplever ett starkt behov av att korrigera kroppen efter den upplevda könsidentiteten har idag stora brister. Det saknas nationell samsyn kring stora delar av vården, vårdköerna är långa och alla behandlingsmetoder erbjuds inte i hela landet. Patienterna rapporterar om stora bemötandeproblem och brister i kommunikation och samråd med

patienten. Patientgruppen rapporterar också om hur utredningsrutinerna och svårigheterna att byta läkare gör att patienterna känner sig utlämnade i vården. Särskilt utsatta är de minderåriga patienterna. Vårdköerna för dem är längre och på grund av bristande kompetens hos vården fastnar de oftare i primärvården utan att få specialistremisser.

5

Ett sätt att skapa en human och likvärdig könskorrigering vore att skapa nationella centra, där hög kompetens garanteras, resurserna koncentreras och att det skapas en enhetlig syn på både diagnosticering och behandling.

10

Köer på mer än tre månader efter remiss är oacceptabelt för en grupp som i allmänhet redan väntat två-fyra år inom vården på sin behandling. Det behövs både mer ekonomiska resurser och bättre transkompetens inom den könskorrigering vården.

Hbt-socialdemokrater Sverige kräver:

15

- *Den egna definitionen måste vara avgörande för i vilken grad man vill korrigera sitt kön i syfte att harmoniera sin kropp med sin självupplevda könsidentitet – utan krav på byte av kön fullt ut.*

20

- *Minderåriga transexuella måste prioriteras för diagnosticering.*
- *Diagnosticerade kvinna-till-man-transexuella som så önskar ska erbjudas penisproteser med lika god funktionalitet som proteser för andra patientgrupper.*

25

- *En ny human lag om fastställelse om könstillhörighet ska tas fram.*
- *Hbt-kompetensen hos vård- och omsorgsanställda i hela landet ska höjas.*
- *Tillgång till särskilda gynekologiska mottagningar för kvinnor som har sex med kvinnor (ksk) ska finnas i hela landet.*

30

- *Reglerna för blodgivning och organdonation ska ta hänsyn till risken för spridning av hiv och vara utformade så att patientsäkerheten kommer främst.*
- *Det ska finnas möjlighet att skapa särskilda äldreboenden för hbt-personer.*
- *Mottagningar med inriktning män som har sex med män ska finnas i hela landet*
- *Personal på olika omsorgsboenden, ska ha hbt-kompetens.*
- *Hemtjänstpersonal och personliga assistenter ska ha hbt-kompetens.*

Ett samhälle utan homo- och transfobi

5 Hatbrotten i Sverige ökar. Hatbrott är en grov kränkning av den personliga integriteten, och ett förödande slag mot identiteten. Hatbrotten är resultatet av dels att hbt-personer är mer öppna idag än tidigare dels på grund av fördomar och hbt-fientliga attityder – åsikter som ofta grundas på ren homo- och transfobi. Både hatbrotten mot enskilda och de som handlar om hets mot folkgrupp skadar hela hbt-samhället, de skrämmer till tystnad och begränsar enskilda hbt-personers livsutrymme. Hatbrotten är också ett slag mot demokratin eftersom de hotar varje medborgares rätt att leva sitt liv i enlighet med sin egen önskan.

10 Varken hatbrott eller homo- och transfobi har någon plats i ett socialdemokratiskt samhälle! Hatbrotten mot gruppen har under senare år ökat, men upplysningsstatistiken har inte blivit bättre och det finns ingen enhetlig praxis mellan domstolarna. Det är snarare regel än undantag att ett brott som med tydligt homofoba/transfoba motiv inte bedöms som hatbrott när det gäller straffskärpning. Rättsväsendet behöver bli bättre på att hantera hatbrott, även
15 hbt-personer måste kunna känna sig trygga i samhället.

Samhället måste bli bättre på att bemöta och stödja hbt-personer som är brottsoffer och deras anhöriga. Både rättsväsendet och brottsofferjourerna behöver ges mer kunskap om hbt-personers livssituation och grunden till homo- och transfobi.

20 Hbt-personer är också förövare och gärningsmän. Brott mellan personer av samma kön i nära relationer finns och ska tas på allvar. Att ett brott begås inom hemmets väggar av någon du delar ditt liv med är inte en förmildrande omständighet.

För att korrekt bemöta brottsoffer och deras anhöriga, effektivt utreda homo- och transfobiska brott och lagföra gärningsmän krävs att rättsväsendets anställda har kännedom och kunskap
25 om hbt-personers livssituation och grunden till homo- och transfobi.

Hbt-personer som är intagna i kriminal-, fri- och ungdomsvård har rätt att bli bemötta med respekt för hela sin person under den tid de avtjänar sitt straff. Att vara frihetsberövad är en stor påfrestning och det är viktigt att de hbt-personer som begått brott inte får en extra börda till sina straff på grund av diskriminering från personal eller hot om våld och utfört våld från
30 andra intagna.

Hbt-socialdemokrater Sverige kräver:

- *Hbt-kompetensen hos rättsväsendets anställda i hela landet ska höjas.*
 - *Hatbrott och hbt-personers livssituation ska uppmärksammas i polisutbildningen.*
 - *Transpersoner ska uttryckligen omfattas av lagstiftningens skydd mot hets mot folkgrupp och av straffskärpningsregeln vid hatbrott.*
 - *Kondomer ska finnas lätt tillgängliga i kriminal- och ungdomsvården.*
 - *Brottsofferjourerna ska ges medel för att erhålla utbildning i hbt-kompetens.*
- 35

Internationell solidaritet

5 Arbetarrörelsen är internationell och strävar mot solidaritet, jämlikhet och rättvisa – för alla människor i alla länder. Situationen för hbt-personer i många av världens länder är mycket svår, där vardagen består av förföljelse, hat, hot och våld. Homosexuella relationer är förbjudna i drygt 70 länder och i närmare tio av dessa kan dödsstraff utdömas. Därför flyr varje år många miljoner människor. Ett litet fåtal av dessa kommer till Europa.

Sverige är medlem i många internationella institutioner som exempelvis den europeiska unionen, Europarådet och FN. Samtliga är viktiga aktörer i det internationella samfundet.

10 Sverige kan spela en viktig roll för att stärka mänskliga rättigheter, frihet och demokrati. Vi socialdemokrater vill att globaliseringens fördelar ska komma alla till del. För att uppnå detta krävs både internationellt utvecklingssamarbete och en progressiv handelspolitik.

Hbt-socialdemokrater Sverige kräver:

- 15 • *Sverige ska arbeta aktivt för hbt-rättigheter – i alla sammanhang – där Sverige har ett inflytande.*
- *Sverige ska i sitt nationella och europeiska utvecklingssamarbete ställa krav på att mottagarna av biståndet respekterar och arbetar för att stärka hbt-personers mänskliga rättigheter.*
- 20 • *Sverige ska i handelspolitiska sammanhang kräva att situationen för hbt-personer förbättras hos handelspartnern.*
- *Myndigheter som deltar i asylprocessen ska säkerställa att personer som flyr med hänvisning till sin sexuella läggning, könsidentitet eller könsuttryck får skydd i Sverige.*
- 25 • *Myndigheter inblandade i Sveriges utvecklingssamarbete, handelspolitik samt asyl- och migrationspolitik ska ha hbt-kompetens.*

Från kärnfamilj till stjärnfamilj

5 Det viktigaste med familjen är att den är byggd på kärlek, ansvarstagande, respekt och omtanke. Att den ska utgöra en trygghet i en ibland orolig värld. Vi anser att det är varje människas rättighet att själv få definiera sin familj och att den inte behöver vara statisk till sin natur och inte heller begränsas till vad som traditionellt inryms i kärnfamiljen. En friare och bredare syn på vad som utgör en familj berikar samhället och underlättar den enskildes möjligheter att välja en familjebildning som passar de egna behoven. Det är det familjebegrepp vi väljer att benämna som stjärnfamiljen.

10 Vi menar att vi måste förändra vår syn på hur vi ser på antalet vårdnadshavare ett barn kan ha. Det är orimligt att barn som växer upp i hbt-familjer ska ha ett sämre rätts- och familjeskydd än andra barn. Därför är det ur ett barnrättsperspektiv viktigt att utreda hur barn med fler än två sociala föräldrar bäst ges lika tillgång till alla dessa föräldrar, vad gäller sådant som 15 möjlighet att ta ut föräldrapenning, få ledigt för vård av sjukt barn, få information från förskola och skola, men utan att riskera att barnen kan utsättas för mer komplicerade vårdnadstvister än andra barn.

Föräldrar har inte rätt till sina barn, men barn har en ovillkorlig och oinskränkt rätt till såväl sina biologiska som sociala föräldrar.

20 Målet för all lagstiftning, oavsett politikområde, är att den ska vara jämlik och könsneutral. Ingen juridisk skillnad ska finnas mellan vare sig hbt-personers eller andras möjligheter att bli föräldrar. Det gäller även vid insemination och adoption.

25 Barnlöshet är ofta en stor sorg för många människor, så också för hbt-personer. Längtan efter att få bli förälder är stark hos både kvinnor och män. Under senare år har samhället underlättat för ofrivilligt barnlösa kvinnor och män som lever i en parrelation att få barn genom antingen äggdonation eller donerad sperma. Möjligheterna för hur detta fungerar varierar över landet och på om det är olikkönade eller samkönade par det handlar om, men vi menar att det måste 30 vara enhetliga regler oavsett landsting/region. I lesbiska parrelationer bör det också vara möjligt för båda kvinnorna att bli inseminerade. Längtan efter barn gäller även transsexuella, som idag tvångssteriliseras när de behöver nytt juridiskt kön och könskorrigering operationer. Samhället måste respektera transsexuellas längtan efter barn och upphöra med alla former av repressiva åtgärder mot deras möjligheter att skaffa barn. Precis som 35 cancerpatienter riskerar transsexuella ofta att bli sterila ändå av sin behandling, och det är därför rimligt att de erbjuds samma möjligheter som andra att frysa ned och senare använda könsceller.

40 Ett traditionellt surrogatmödraskap innebär att en kvinna föder ett barn åt någon annan. För homosexuella män kan det vara ett alternativ till adoption. Men det finns svårigheter som har tydlig koppling till klass och kön. I vissa länder har det börjat växa fram en verksamhet där fattiga och utsatta kvinnor föder barn på beställning åt rika barnlösa par. Detta är oetiskt och oacceptabelt. Kroppsdelar och barn är inte handelsvaror.

45 I Sverige är surrogatmödraskap inte tillåtet. Samtidigt är vi medvetna om att det även finns surrogatmödraskap utan ekonomisk vinning. Det är ett faktum att det idag finns barn i Sverige som har fötts genom surrogatmödraskap och deras legala familjesituation upplevs oklar. Och just därför att denna fråga är komplex och rymmer flera svåra avvägningar behöver vi skaffa

oss mer kunskap innan vi kan ta ställning.

5 Det finns också en typ av ”surrogatmödraskap” som innebär att hälften av arvsmassan kommer från de blivande föräldrarna och kvinnorna i relationen. Det handlar dels om när en kvinna insemineras med sin mans sparade ägg, i ett par där mannen har en transsexuell bakgrund. Det handlar också om lesbiska par som donerar ägg till varandra. I båda fallen tillförs spermier utifrån, precis som vid annan insemination på klinik. Idag räknas båda dessa exempel enligt lagen som förbjudna former av surrogatmödraskap, trots att det inte kan ha varit lagstiftarens avsikt med lagen. Detta omöjliggör för en del familjer att skaffa barn på 10 lika villkor som andra par, lagen måste därför ändras så denna form av ”surrogatmödraskap” inte är förbjuden.

Hbt-socialdemokrater Sverige kräver:

- 15 • *En utredning om surrogatmödraskap ska komma tillstånd.*
- *Alla landsting/regioner ska ha samma regler för insemination för lesbiska och båda kvinnorna ska kunna insemineras.*
- *En utredning om fler vårdnadshavare än två ska komma till stånd.*
- *Tvångssteriliseringarna av transsexuella ska upphöra.*
- 20 • *Viljan att skaffa egna biologiska barn ska inte anses försvårande för att erhålla könskorrigering vård eller ny juridisk könsidentitet.*
- *Trans- och intersexuella patienter ska ges möjlighet att frysa ned könsceller på samma villkor som andra patienter.*

Att själv få bestämma sitt kön

Vi anser att det är en mänsklig rättighet att själv få definiera sin könsidentitet.

5 Den lag som reglerar under vilka villkor en person får byta juridisk könstillhörighet och genomgå könskorrigering kirurgi av genitalier, könstillhörighetslagen, är över 35 år gammal och strider mot såväl den svenska diskrimineringslagen som internationella bestämmelser om mänskliga rättigheter. Varken kravet på sterilitet eller att den sökande är ogift är förenligt med mänskliga rättigheter. Kravet på medborgarskap är förlegat i en globaliserad värld där
10 behandling mot transsexualism finns i hela västvärlden och patienter har fri rörlighet inom EU. Minderåriga transsexuella som sedan länge lever i sitt upplevda kön behöver lika mycket som andra ungdomar få tillgång till sin identitet, känna sig bekräftade och möjlighet att legitimera sig utan att riskera att få sin medicinska historia offentliggjord. Det kan de inte idag, eftersom de inte tillåts byta juridiskt kön.

15 Personer med transsexuell bakgrund har idag inte lika tillgång till utbildning och arbete, eftersom de inte har tillgång till intyg och betyg med sina nya personuppgifter. Behöver de intyg med nya personuppgifter är de hänvisade till tidigare arbetsgivares goda vilja. Inte ens då kan de få intyg med gamla datum, vilket gör att intyget tydligt skiljer sig från andra sökandes intyg. Personer med transsexuell bakgrund tvingas ofta välja på att avslöja sin bakgrund och riskera särbehandling eller att undvika att styrka sina meriter och riskera att inte
20 få den sökta tjänsten.

Vi anser att var och en ska ha rätt att själva få välja sitt förnamn, oavsett kön. Det är därför angeläget att namnlagen ändras.

Hbt-socialdemokrater Sverige kräver:

- *Lagen om fastställande av könstillhörighet i vissa fall, 1972:119, ska upphävas och ersättas med en human lag.*
- *Det ska inte finnas några krav på att den sökande ska inneha ett visst civilstånd, är steril eller svensk medborgare för att kunna få ny juridisk könstillhörighet.*
- *Det ska inte finnas några krav på viss medicinsk eller kirurgisk behandling för att få byta juridiskt kön.*
- *Omyndiga personer, ska i takt med stigande mognad, ha rätt att byta juridiskt kön med målsmans tillstånd.*
- *Transpersoner som byter juridisk könstillhörighet ska ges rätt att erhålla nya skolbetyg och arbetsintyg i de nya personuppgifterna.*
- *Könsneutralt språk ska tillämpas i offentliga handlingar och dokument och användandet av könsneutrala pronomen förordas.*
- *Namnlagen måste ändras så att man, oavsett kön, får välja ett förnamn man själv önskar.*

Det civila samhället

Bland de viktigaste delarna i vårt samhälle är de grundläggande, grundlagsreglerade, fri- och rättigheterna som föreningsrätten, religionsfriheten samt press- och yttrandefriheten. Var och en oerhört viktig för det civila samhällets möjlighet att existera, utvecklas och stärka demokratin. Kulturen, föreningslivet, folkrörelserna, trossamfunden, idrottsrörelsen och medierna är var och en del av det civila samhället.

Kulturpolitiken måste präglas av mångfald och beakta hbt-personers livssituation. Kulturen har stor kraft att påverka attityder och värdering, öka kunskap och förståelse och skapa insikt. Samhället har ett ansvar att ge goda möjligheter för de kulturyttringar som inte är kommersiellt lönsamma men som är betydelsefulla ur ett kulturellt och folkbildningsmässigt perspektiv – som ett sätt att påverka samhället och skapa förändring och verka för att vi möter varandra, oavsett bakgrund, med respekt. Museer och bibliotek har ett särskilt ansvar att se till att deras utbud är inkluderande och brett så att också hbt-historien beskrivs korrekt och får utrymme i de berättelser som förmedlas, att det finns såväl fakta- som skönhetslitteratur med hbt-perspektiv.

Folkrörelserna, föreningslivet och idrottsrörelsen spelar en viktig roll för att kanalisera det frivilliga samhällsengagemanget och fostra framförallt unga människor i demokrati. Både föreningslivet och idrottsrörelsen har ett stort ansvar att arbeta för att motverka förtryck och diskriminering och att vara mötesplats för människor med olika bakgrund, förutsättningar och erfarenheter. Vi menar att det är samhällets ansvar att skapa goda förutsättningar för såväl folkrörelserna som föreningslivet att kunna bedriva sin verksamhet fritt och frivilligt, utan styrning från andra än sina medlemmar och utifrån sina egna behov. Särskilt viktigt är det att idrottsrörelsen, som bedriver oerhört mycket barn- och ungdomsverksamhet, lyfter upp frågan om homo- och transfobi för att skapa ett inkluderande klimat. Det är viktigt att hbt-organisationerna garanteras stöd från samhället för att kunna bedriva sin verksamhet på samma villkor som det övriga föreningslivet.

Religion och livsåskådning får aldrig användas som ursäkt för att nedvärdera eller diskriminera någon på grund av dennes könsidentitet, könsuttryck eller sexuella läggning. Trossamfund är en viktig del av livet för många hbt-personer. Människors möjlighet att vara delaktig inom trossamfund eller andra livsåskådningsorganisationer ska inte få begränsas av deras sexuella läggning, könsuttryck eller könsidentitet.

Folkrörelserna så som exempelvis nykterhetsrörelsen, trossamfunden och idrottsrörelsen är en del av föreningslivet. Gemensamt för all verksamhet som erhåller samhällsstöd är att den måste ställa upp på samhällets norm om alla människors lika värde och lika rättigheter och att den inte får vara diskriminerande eller förtryckande.

Tryckfriheten – med fria och självständiga medier – är grunden för ett demokratiskt samhälle. Hbt-personers yttrandefrihet och möjlighet att komma till tals och synas är av avgörande betydelse för det fria ordet och för att kunna vara med och bilda opinion och skapa förändring i samhället. Därför är det viktigt att det finns utrymme i medierna för detta, men också att det finns nischade medier med fokus på dessa frågor. Detta är av betydelse både för individen och för samhällsdebatten i stort. Men vi ser också ett fortsatt stort behov av att öka hbt-kompetensen och bryta heteronormativiteten i medierna som stort.

I dag är det reklambranschen som själva bevakar om reklam bryter mot branschens egna etiska regler som inte tillåter reklam som diskriminerar på grund av sexuell läggning eller kön. Vi menar att detta inte räcker. Reklam ska inte få vara diskriminerande eller ha för avsikt att förlöjliga personer vare sig det är med hänvisning till sexuell läggning, kön eller könsuttryck och vi menar att detta bör vara reglerat i lag och inte som i dag via en frivillig överrensommelse mellan företag som verkar inom branschen.

Hbt-socialdemokrater Sverige kräver:

- 10 • *Kulturmyndigheter ska ha ett tydligt uppdrag att främja kultur – på statlig, landstings/regional och kommunal nivå – som har koppling till hbt-samhället.*
- *Kulturinstitutioner bli bättre på att tillvara hbt-personer i historiebeskrivningen och synliggöra hbt-personer.*
- *Föreningar som erhåller samhällsstöd ska motverka att diskriminering av hbt-personer förekommer. Ett särskilt ansvar åligger de stora folkrörelserna.*
- 15 • *Idrottsrörelsen, främst den del som rör barn och ungdomar, ska ha ett speciellt ansvar för att inte diskriminera hbt-personer.*
- *Reklam som är diskriminerande mot hbt-personer ska förbjudas.*